

แบบรายงานถอดบทเรียนการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice)

ในพื้นที่อำเภอที่มีสถานการณ์ความเสี่ยงน้อยต่อเนื่อง

โดยมีจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนน เท่ากับศูนย์ (0.00)

ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2559 – 2562 และเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2560 – 2563

อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอ

อำเภอเวียงเก่ามีพื้นที่ห้อมล้อมด้วยเขตอุทยานแห่งชาติภูเวียงและเขตป่าสงวนแห่งชาติ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีลักษณะภูมิประเทศพิเศษแตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ เป็นอำเภอที่มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะมีภูเขาล้อมรอบโดยตลอดทุกด้านของอำเภอ เปรียบเหมือนปรางการทางธรรมชาติ และมีเส้นทางหลักเข้าสู่พื้นที่อำเภอเพียง 1 เส้นทาง ได้แก่ ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2038 มีลักษณะเป็นทางตันจากจุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุดทางหลวงมีความยาวเพียง 12 กิโลเมตร และมีเส้นทางรองระยะสั้นๆยาวประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังที่รถยนต์ขนาดเล็กไม่สามารถสัญจรผ่านได้อีก 1 เส้นทาง

เส้นทึบสีเหลือง : ทางหลวงแผ่นดิน 2038

เส้นประสีแดง : เส้นทางสายรองระยะสั้น

ขนาดพื้นที่ : ๒๘๖ ตารางกิโลเมตร

เขตการปกครอง : ๓ ตำบล ๓๖ หมู่บ้าน

(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ รวม ๑๒๘ คน)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น : ๓ แห่ง

๑. เทศบาลตำบลในเมือง

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่าพัฒนา

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย

ประชากร : จำนวน ๑๙,๙๓๘ คน

ชาย : ๙,๘๗๘ คน

หญิง : ๑๐,๐๖๐ คน

(ข้อมูลสำนักทะเบียนอำเภอเวียงเก่า ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

การสาธารณสุข : โรงพยาบาลชุมชน ๑ แห่ง

(แพทย์ประจำ ๓ คน)

สถานอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๑ แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๒ แห่ง

การศึกษา : โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง

โรงเรียนประถมศึกษา ๘ แห่ง

โรงเรียนขยายโอกาส ๓ แห่ง

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน S.W.O.T

มาตรการ	รายละเอียด
<p>1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (S.W.O.T) ศปอ.เวียงเก่า</p>	<p style="text-align: center;"><u>ปัจจัยภายใน</u></p> <p><u>จุดแข็ง (Strengths)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เส้นทางคมนาคมหลักของอำเภอเวียงเก่าต่อการดำเนินงาน กล่าวคือ ภูมิประเทศอำเภอเวียงเก่ามีลักษณะเป็นแอ่งกระทะมีภูเขาล้อมรอบ โดยตลอดเป็นเหตุให้มีถนนทางหลวงเข้าสู่พื้นที่อำเภอเพียง เส้นทาง ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2038 และสิ้นสุดเส้นทางสายนี้ที่อำเภอเวียงเก่า ไม่ทะลุผ่านหรือเชื่อมต่อไปยังอำเภอข้างเคียงแต่อย่างใด นอกจากนั้นเส้นทางสายรองอื่นๆทั้งหมดในพื้นที่ก็ไม่ทะลุผ่านหรือเชื่อมต่อไปยังอำเภอข้างเคียง เช่นเดียวกัน อำเภอเวียงเก่าจึงเปรียบเสมือนเป็นพื้นที่ “ขอยตัน” มีทางเข้า – ออก เพียงทางเดียว ง่ายต่อการเข้มงวดกวดขันวินัยจราจรและมีปริมาณรถสัญจรเข้า-ออกไม่มาก 2. ลักษณะของถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2038 มีระยะทางที่เข้ามาในพื้นที่อำเภอเวียงเก่าสั้นเพียงประมาณ 8 กิโลเมตร และเป็นทางขนาดใหญ่ที่มีความกว้างถึง 4 ช่องจราจร (ถนน 4 เลน) ทัศนวิสัยตลอดเส้นทางชัดเจนดีเยี่ยมไม่มีสิ่งกีดขวาง สภาพผิวทางราบเรียบและเป็นเส้นตรง มีจุดอันตรายเป็นทางโค้งเพียง 1 จุดซึ่งอยู่ในเขตชุมชน การเดินทางสัญจรเป็นไปโดยสะดวกไม่ติดขัดโอกาสที่ยานพาหนะจะเฉี่ยวชนกันมีน้อย 3. ขนาดของพื้นที่และจำนวนประชากรของอำเภอเวียงเก่าไม่หนาแน่น ประมาณ 69.58 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร อำเภอเวียงเก่ามีพื้นที่ประมาณ 286 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 เป็นต้นมา ประมาณ 19,900 คน ประชากรแฝงคาดว่าไม่น้อยมากเนื่องจากในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานศึกษาขนาดใหญ่แต่อย่างใด การเดินทางเข้า-ออก กลับภูมิลำเนาของประชาชนในช่วงเทศกาลสำคัญจึงไม่พลุกพล่าน 4. ระบบการสาธารณสุขของอำเภอมีความพร้อมและเข้มแข็ง มีเครือข่ายการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียง ได้แก่ โรงพยาบาลภูเวียง (ห่างประมาณ 12 กิโลเมตร) โรงพยาบาลชุมแพ (ห่างประมาณ 50 กิโลเมตร) และโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น (ห่างประมาณ 85 กิโลเมตร) สามารถให้การรักษายาบาลและดูแลผู้ประสบอุบัติเหตุในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ (ภาพประกอบชุดที่ ๓) รวมถึงโรงพยาบาลเวียงเก่ามีการฝึกซ้อมรับมืออุบัติเหตุหมู่หรืออุบัติเหตุขนาดใหญ่เป็นประจำ มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยกู้ชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) สถานีอนามัย ทุกแห่งในพื้นที่ 5. ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกภาคส่วนในการปฏิบัติหน้าที่ตั้งจุดตรวจจุดสกัดหลัก การตั้งด่าน/จุดสกัดเตือนประจำหมู่บ้านชุมชน ฯลฯ <p><u>จุดอ่อน (Weaknesses)</u></p> <p>บุคลากรที่เป็นข้าราชการประจำของส่วนราชการต่างๆโยกย้ายบ่อย การดำเนินงานอาจขาดความต่อเนื่องในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

มาตรการ	รายละเอียด
การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (S.W.O.T) ศปท.อ.เวียงเก่า (ต่อ)	<p><u>ปัจจัยภายนอก</u></p> <p><u>โอกาส (Opportunities)</u></p> <p>จังหวัดขอนแก่นมีนโยบายจะพัฒนาพื้นที่บริเวณอำเภอเวียงเก่าและอำเภอภูเวียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา (Geo-Park) จึงมีโอกาสดำเนินการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ทางธรณีวิทยาให้สะดวกปลอดภัยยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว</p> <p><u>อุปสรรค (Threats)</u></p> <p>ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เนื่องจากในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาไม่เกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุน่ากลัวร้ายแรงในพื้นที่</p>
2. การดำเนินการเสริมจุดแข็งและเตรียมพร้อมรับโอกาส	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศปท.อ.เวียงเก่า มอบหมายให้คณะกรรมการสำรวจสภาพเส้นทางสภาพถนน ให้มีความปลอดภัยพร้อมใช้งานอยู่เสมอ หากพบสิ่งผิดปกติรีบแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าดำเนินการแก้ไขทันที ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกภาคส่วน เช่น การไฟฟ้าสาขาเวียงเก่าออกตัดกิ่งไม้ที่พาดผ่านเสาไฟฟ้าและลูกล้าเส้นทาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งตรวจสอบและแก้ไขไฟส่องสว่างริมเส้นทางที่รับผิดชอบ สถานีตำรวจภูธรเวียงเก่าตั้งจุดตรวจจุดสกัดเป็นการถาวร ณ จุดตรวจด่านศรีเวียง บนทางหลวงหมายเลข 2038 และจัดเจ้าหน้าที่ไปประจำสม่ำเสมอ 2. ออกคำสั่ง ศปท.อ.เวียงเก่า กำหนดแผนงานและจัดตารางการติดตามตรวจเยี่ยมจุดตรวจหลัก จุดสกัด จุดบริการ ด่านชุมชน ฯลฯ ในพื้นที่เป็นประจำทุกวัน ครอบคลุมทุกช่วงเวลาจุดดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ในห้วงเทศกาลสำคัญเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากส่วนราชการต่างๆออกตรวจเยี่ยมพร้อมมอบสิ่งของอาหารเครื่องดื่มให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย 3. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่าพัฒนาซึ่งเป็นพื้นที่ที่เส้นทางหลวงหมายเลข 2038 พาดผ่าน อยู่ในระหว่างดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ ประดับไฟส่องสว่าง การติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณทางแยกเข้าเส้นทางหลัก และการเก็บขยะริมเส้นทาง เพื่อเพิ่มความสวยงามลดความเสี่ยงเกิดอุบัติเหตุและรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา (Geo-Park) 4. อุทยานแห่งชาติภูเวียงดำเนินการเพิ่มปริมาณป้ายบอกทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆของอุทยานมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเดินทางและอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว
3. การดำเนินการแก้ไขจุดอ่อนและลดอุปสรรค	<ol style="list-style-type: none"> 1. มอบหมายฝ่ายความมั่นคงที่ทำการปกครองอำเภอร่วมกับสถานีตำรวจภูธรเวียงเก่าในการบังคับใช้กฎหมายต่อสถานที่จำหน่ายสุราในที่ห้ามจำหน่าย การดื่มสุราในสถานที่ต้องห้าม เช่น บนทางสาธารณะและในสวนสาธารณะ 2. มอบหมายให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมาตรการที่ต่างๆเกี่ยวข้องต่อการรณรงค์ลดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลผ่านระบบหอกระจายข่าว เป็นประจำสม่ำเสมอและให้ประชาสัมพันธ์บ่อยขึ้นเมื่อเข้าสู่ช่วงเทศกาล เพื่อสร้างการรับรู้และปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ 3. มอบหมายผู้อำนวยการโรงเรียนและสถานศึกษาในพื้นที่ดำเนินการรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเฉพาะการสวมหมวกนิรภัย การใช้ความเร็ว และการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะขับขี่ยานพาหนะ

4. สถานีตำรวจภูธรเวียงเก่าดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อเนื่อง ตามมาตรการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการขับขี่ยานพาหนะ และได้รวบรวมสถิติการเรียกตรวจตามมาตรการ ๑๐ ข้อหาหลัก ได้แก่

1. ความเร็วเกินกำหนด
2. ขับรถย้อนศร
3. ผ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร
4. ไม่มีใบขับขี่
5. ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย
6. แสงในที่คับขัน
7. เมาสุรา
8. ไม่สวมหมวกนิรภัย
9. มอเตอร์ไซค์ไม่ปลอดภัย
10. ใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ

4. กระบวนการทำงานโดยสรุป

3. แนวคิด วิธีการ ที่ใช้ขับเคลื่อนดำเนินงานความปลอดภัยทางถนน

1. คณะกรรมการ ศปถ.อ.เวียงเก่า ร่วมกันกำหนดพื้นที่และเส้นทางซึ่งเป็นจุดเสี่ยงเพื่อกำหนดจุดตั้งด่าน จุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการประชาชนที่สามารถดูแลและให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ประกอบด้วย

1. จุดตรวจหลัก 1 จุด ได้แก่ จุดตรวจจุดสกัดศรีเวียง ตั้งอยู่บนถนนทางหลวง 2038 เส้นทางสายหลักเข้าสู่พื้นที่อำเภอเวียงเก่า

2. จุดบริการประชาชน 3 จุด ได้แก่

2.1 จุดบริการประชาชนหน้าโรงเรียนศักดิ์ศรีศึกษา บ้านหนองคา หมู่ที่ 5 ตำบลในเมือง

2.2 จุดบริการประชาชนบ้านหินร่อง หมู่ที่ 9 ตำบลเมืองเก่าพัฒนา

2.3 จุดบริการประชาชนหน้าโรงเรียนจตุรคามรังสรรค์ บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ตำบลเขาน้อย

3. ด่านชุมชน 2 จุด ได้แก่

3.1 ด่านชุมชนบ้านโคกหนองขาม หมู่ที่ 2 ตำบลในเมือง

3.2 ด่านชุมชนบ้านหนองคู หมู่ที่ 15 ตำบลในเมือง

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทั้งสามแห่ง ประกอบด้วย เทศบาลตำบลในเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่าพัฒนา และ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนในช่วงเทศกาลประจำแต่ละแห่ง และได้จัดทำคำสั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดบริการประชาชนในพื้นที่

3. โรงพยาบาลเวียงเก่าและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเวียงเก่า ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน “การป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนระดับอำเภอ (District Road Traffic Injury : D-RTI)” ได้กำหนดประเด็นหลักสำคัญในการดำเนินงานให้เกิดผลชัดเจน คือ เมาแล้วขับ ขับด้วยความเร็วเกินกำหนด และรถจักรยานยนต์ไม่ปลอดภัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอเวียงเก่า มีนายอำเภอเวียงเก่าเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเวียงเก่า ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเวียงเก่า ผู้อำนวยการโรงเรียน พัฒนาการอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ ผู้แทนกำนัน ผู้แทนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคประชาชน ผอ.รพสต.ทุกแห่ง และสาธารณสุขอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ ดำเนินงานควบคู่ไปกับ ศปถ.อ.เวียงเก่า และได้รวบรวมสถิติและสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเป็นประจำ และนำข้อมูลแจ้งที่ประชุมคณะกรรมการ ศปถ.อ.เวียงเก่า ให้รับทราบ ตลอดจนมีการวางแผนการดูแล - ส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลเครือข่ายที่มีความพร้อมมากกว่าได้อย่างทัน่วงที

